

2024-02-23

Vårt Dnr:
Ju2023/02831

Justitiedepartementet
Migrationsenheten
Hannah Bierfeldt Lagerblad
hannah.bierfeldt.lagerblad@regeringskansliet.se
103 33 Stockholm

Förslag till förordning om inrättandet av en EU-talangreserv (COM(2023) 716)

Europakommissionen har låtit kartlägga bristyrken och det har identifierats 42 bristyrken inom EU. Dessa bristyrken finns inom olika utbildningsnivåer och branscher och omfattar bland annat servitörer, byggelektriker och miljöingenjörer. För dessa yrken har kommissionen ett förslag att inrätta en så kallad Talangreserv av tredjelandsmedborgare. Talangerna ska i Talangreserven (en nyupprättad IT-plattform) matchas med arbetsgivare i EU-länder där det finns ett behov av arbetskraft inom identifierade bristyrken.

För Sverige och övriga medlemsstater ska det vara valfritt att delta i EU-talangreserven. Anslutning och drift av IT-plattformen ska ingå i redan EU befintligt samarbetsystem för arbetsförmedling (Eures) och i Sverige ska funktionen kompletteras av Arbetsförmedlingen.

Sveriges Ingenjörer anser att promemorians (2023/24: FPM24) påstående att svenska regler för arbetskraftsinvandring inte kommer att påverkas av Talangreserven är felaktigt. Reglerna för arbetskraftsinvandring inom såväl utlänningslagen som utlänningsförordningen kommer påverkas direkt om Sverige deltar i Talangreserven. Detta gäller inte minst behovsprövningen.

Ska Sveriges delta i EU:s talangreserv?

- Sveriges Ingenjörer instämmer i att Europa har behov av högkvalificerad arbetskraftsinvandring, inte minst på grund av klimatomställningen. Ambitionen att samordna EU för att attrahera internationell spetskompetens är god. Vi ser dock snarare behov av

att förbättra exempelvis en samordnad validering av examen på europeisk nivå än att introducera en matchningsportal.

- Sveriges Ingenjörer delar promemorians bedömning att det behövs en fördjupad analys av mervärdet för Sverige att delta i Talangreserven och hur ett svenskt deltagande harmoniserar med Sveriges målsättning att attrahera högkvalificerad arbetskraft.
- Sveriges Ingenjörer konstaterar att Talangreservens grund för matchning (sökande inom vissa bristyrken matchas med arbetsgivare) inte harmoniserar med svensk behovsprövning som idag genomförs för arbetskraftsinvandring.
- Sveriges Ingenjörer anser att inrätta ett nytt sekretariat och nya nationella kontaktpunkter för driften av verksamheten är byråkratiskt, kostsamt och inte främjar dagens svenska verksamhet för myndighetssamverkan.
- Sveriges Ingenjörer är kritisk till att myndigheter på europeisk och sedan nationell nivå ska ta beslut som påverkar arbetsmarknaden, där arbetsmarknadens parter endast ges observatörsstatus. Vid beslut som påverkar arbetsgivare och arbetstagare bör dessa parter bjudas in och ges reell möjlighet att påverka.
- Sverige Ingenjörer saknar regler i förslaget som säkrar goda anställningsförhållanden för den sökande under vistelsetiden som arbetskraftsmigrant inom EU. Det saknas även förslag på hur sökande genom matchningsportalen ska få kunskap om ett lands regler, löner, anställningsvillkor, anställningsformer (-avtal) och arbetsmiljö. En lägsta nivå för att säkra goda anställningsförhållanden bör vara liknande de regler som följer av direktiv för utstationering och utstationeringslagen i Sverige. Väljer Sverige att delta i Talangreserven ser Sveriges Ingenjörer även fördelar med att inkorporera driften av Talangreserven i redan etablerade förbindelsekontor för utstationerade.
- Sveriges Ingenjörer noterar att ett av Talangreservens politiska motiv är att etablera samarbete med utvalda parter inom det så kallade Talangparternskapet. Talangreserven har här en politiskt högre ambition än enbart en matchningsportal och ska exempelvis även innehålla tjänster som validering och utbildningsmoduler.

Sveriges Ingenjörers särskilda synpunkt på förslaget om snabbare handläggning av arbetskraftsinvandringsärenden för sökanden som erbjuds arbete genom Talangreserven

I förordningsförslag (kapitel V, artikel 19) finns en möjlighet för varje land att verka för snabbare handläggning av arbetskraftsinvandringsärenden för sökanden som matchas med arbetsgivare genom Talangreserven.

Sveriges Ingenjörer anser att ett system för laglig arbetskraftsinvandring ska främja kort handläggningstid för seriösa svenska arbetsgivare att få tag på kompetens som inte finns i landet, och samtidigt trygga goda villkor för arbetskraftsinvandrare.

Att bygga ett system där myndigheter inom EU på förhand ska fastställa vilka yrkesgrupper som svenska arbetsgivare har behov av anser vi är orimligt. Men det är just ett sådant system av laglig arbetskraftsinvandring med central styrning och på förhand fastställda bristyrken som Talangreserven är. Det systemet kan jämföras med dagens svenska system där behovsprövningen främst sker genom att arbetsgivaren bedömer sitt behov av kompetens vid varje tillfälle där arbetsgivaren söker arbetskraft.

Sveriges Ingenjörer anser att arbetsgivare och arbetstagare har allt att vinna på ett flexibelt, tidseffektivt och tryggt system som främjar en stabil anställning i Sverige. På den svenska arbetsmarknaden ska svenska villkor gälla. Det uppnås bäst genom kollektivavtal där efterlevnad och goda villkor säkras utan onödig byråkrati och kostsam kontroll. En snabb och effektiv hantering av arbetstillstånd ska främja anställning i Sverige på arbetsplatser där arbetskraftsinvandringen omfattas av kollektivavtal.

För sökande tredjelandsmedborgare är Talangreserven inte ett tidseffektivt och tryggt system som främjar anställning och etablering i Sverige. Sveriges Ingenjörer anser därför att Sverige inte ska verka för att Migrationsverket handlägger arbetskraftsinvandringsärenden snabbare för sökanden som matchas med arbetsgivare genom Talangreserven.

SVERIGES INGENJÖRER

Jessica Bagge
Chef för Analys och påverkan

Magnus Skagerfält
Sakkunnig